

گزارش

سهیلانوری
خبرنگار

کافی است نیم ساعت در اینستاگرام بچرخنی و انگشتانت را روی صفحه موبایل شرد بدهی تا با صدها پزشک‌نما از تخصص پوست و مو گرفته تا فوق تخصص تغذیه آشنا شوی که برای هر مشکل و بیماری نسخه معجزه‌آسایی دارند؛ «آخر هفته به میهمانی مهمی دعوتی، این پوستت برای خودته، کافیه ۵ شب این معجون را نوش جان کنی تا همه میهمان‌ها راز ساینز کم کردند را ببرسن»، «با شروع پاییز مدرسه‌ها به کانون انتقال ویروس تبدیل شده، روزی ۲ مرتبه از این دمنوش به بچها بده از این قطره دو بار در بینی بچه بچکان تا از همه مریضی‌های این فصل در امان باشه»، «با ۵۰ هزار تومان نواحی تیره فوزک یا آرنج‌ها را مثل برف سفید کن، فقط باید این دو تا بمادی که تو کپشن برات نوشتم را از داروخانه تهیه کنی و هر شب قبل از خواب روی پوست تمیز بزاری و بعد از یک ربع آبکشی کنی، بعد از دو هفته از نتیجه‌اش شگفت‌زده می‌شی...» هزاران نمونه دیگر از این تجویزهای مجازی، اینستاگرام را قرق کرده و افراد پُرشماری هستند که از این داروخانه به آن عطاری می‌روند و بدون نسخه پزشک و تأییدیه علمی، سراغ اقلامی را می‌گیرند که یک پزشک نمی‌تواند اینستاگرامی بدون توجه به هرگونه عواقب و عوارضی آنها را تجویز کرده است. اما این دیوار کج بعد از اپیدمی کرونا بنا شد. هنوز تجویزهای عجیب و غریب آن دوران از یاد نرفته است. شیادهایی که سعی داشتند به اسم طب ایرانی هر چیزی را به خورد مردم بدهند و با هدف سودجویی‌های کلان چه بازاری که با جان مردم نکرند.

این دیوار کج از اپیدمی کرونا بنا شد. هنوز تجویزهای عجیب و غریب آن دوران از یاد نرفته است. شیادهایی که سعی داشتند به اسم طب ایرانی هر چیزی را به خورد مردم بدهند و با هدف سودجویی‌های کلان چه بازاری که با جان مردم نکرند

طبایط‌های ارشمیدس‌وار

خوشبختانه از روزهای تلخ کروناپی گذر کرده‌ایم، اما متأسفانه این روزها با پزشک‌نماهای مجازی سر و کار داریم که بیشتر به زامبی‌های رسانه‌ای می‌مانند و ظاهرآمدند به قیمت از دست رفتن سلامتی افراد. فالوئر جذب کنند. دردناک‌تر اینجاست که در این بازار

سونامی پزشک‌انگاری
در فضای مجازی
و نسخه‌های عجیب و غریب

موردیک خبری بررسی تمام جزئیات آن، یک بخش مخاطب‌پسند آن را در بق و کرنا می‌کنند. نمونه بازار همان کسانی هستند که در بحبوحه کرونا سعی داشتند با متوسل شدن به هر ترندی، افراد را از تزریق واکسن کرونا برحذر دارند و نسخه‌های خودشان را به خورد آنها بدهند. روزی در فضای مجازی دست بیشتر این پزشک‌نماها را رو کرده و همچنان هم با قدرت به کار خود ادامه می‌دهد. او با تولید محتوای سؤال‌برانگیز و با هدف شفاف‌سازی، تاکنون عملکرد بسیاری از بلاگرها و شرکت‌های پخش دارو را که به شکل هرمی عمل می‌کنند، زیر سؤال برده است. این نمونه بانوی بلاگری که

وقتی زامبی‌های اینستاگرامی
نسخه‌ات رامی‌پیچند

در ابتدا مدعی درمان سرطان و بعدها درمان کرونا بود و حالا ادعیه درمان اج‌بی‌وی و ای‌ج‌آی‌وی را دارد، دیگر به شکل سابق بی‌پروا تولید محتوا نمی‌کند. او در مورد این فعالیت‌های غیرانسانی در فضای مجازی می‌گوید: حتی آن دسته از بلاگرهایی که ادعای انسان دوستی دارند و با افتخار می‌گویند محتواهایشان خالی از منفعت شخصی است، پشت پرده از تبلیغ این محصولات درآمد کسب می‌کنند، ضمن اینکه بر تعداد دنبال‌کنندگانشان نیز می‌افزایند. در حقیقت طیف گسترده‌ای از بلاگرهای اینستاگرامی به زیرمجموعه این شرکت‌های پخش و توزیع دارو بدل شده‌اند و با تصاویر لوکیشن‌های

متفاوت، اما محتوای تکراری فقط محصول این شرکت‌ها را تبلیغ می‌کنند. اغلب این پزشک‌نماها با این توجیه که جامعه پزشکی می‌خواهد همه ما مریض باشیم، سعی دارند افراد را از مراجعه به پزشک متخصص منصرف کنند و در مقابل پشت نقاب خیرخواهی، از جیب مخاطبان خود سود ببرند. ضعف سواد رسانه‌ای، عملکرد ضعیف مسئولان وزارت بهداشت و درمان، نابسامانی فضای مجازی و نبود قوانین سخت و محکم سبب شد این روزها با تمرکز البته آرایش بیشتری تولید محتوا کنیم، اما همچنان پر قدرت در مسیر آگاهی‌رسانی قدم برمی‌دارم و معتقدم به راه‌پایه رفتن به از نخستین‌های

نسخه‌های اینستاگرامی را می‌بینی یا برای بیماری‌هایی که خودت دوی دردشان را تشخیص می‌دهی، فاکتور می‌زنی؟ سرش را به نشانه تأسف تکان و ادامه می‌دهد: «شلوغی دکان پدربزرگم کجا و سوت و کوری مغازه من کجا. شاید کم‌روقی بودن کسب و کارم به همین خاطر است که حاضر نمی‌شوم هر دارویی را که مراجعه‌کننده خودسر یا به قول شما با یک نسخه اینستاگرامی درخواست می‌کنند برای او بپیچم. زمان پدربزرگم اصلاً امکان نداشت کسی خودش تعیین کند چه ترکیبی برای بیماری‌اش بخرد. همیشه پدربزرگم با حوصله سوالات ریز و درشت می‌پرسید و مشتری‌ها هم با اعتماد کامل تجویز او را تهیه می‌کردند. راستش

برخوای شاید بعضی‌ها فکر کنند داروهای گیاهی عوارض خاصی ندارد ولی من که از کودکی با داروهای گیاهی سر و کار دارم خوب می‌دانم اگر اشتباه ترکیب شوند چقدر خطرناک می‌شوند. برای همین حاضر مشتری زیاد نداشته باشم ولی با جان مردم هم بازی نکنم. دروغ نمی‌گم که تا به حال بدون پرسیدن شرح حال، داروی گیاهی نرفته‌ام. بعضی روزها فقط مشتری‌های اینستاگرام مشتری من هستند ولی به شرافتم قسم اگر دارویی که می‌خواهند خطرناک باشد سنگ‌قلاب‌شان می‌کنم. خدا از سر تقصیرات این بلاگرهای سودجو بگذرد، چه آدم‌هایی که با همین حرف‌های غیرعلمی این موهوم‌ها به خاک سیاه نشستن.»

فرشید رضایی سرپرست دفتر آموزش و ارتقای سلامت وزارت بهداشت یکی از مهم‌ترین آسیب‌های این نوع فعالیت‌های اینستاگرامی را تشخیص درمان نادرست عنوان می‌کند و ادامه می‌دهد: «تاخیر در فرایند تشخیص یکی دیگر از خطرناک‌ترین پیامدهای فعالیت پزشک‌نماها در لباس فروشنده دارو یا یک بلاگر خبرخواه است، به طوری که مخاطب زودبازر با امید واهی اثربخشی سریع یک داروی گیاهی یا یک ترکیب رژیم غذایی، ماه‌ها زمان طلایی برای تشخیص زود هنگام بیماری‌اش را از دست می‌دهد. از سوی دیگر گاهی بیماران یا تصور خطرناک بودن طب مدرن، تن به باتلاق درمان‌های خانگی و فریبنده می‌دهند و با لیمون‌ش و دمنوش فرصت طلایی تشخیص و درمان بیماری‌های جدی مثل سرطان‌ها را از دست می‌دهند، به طوری که اگر با اقدامات ساده‌تر و مراجعه به پزشک متخصص امکان توقف یا از بین رفتن نوعی از سرطان وجود داشته باشد، به دلیل از دست رفتن زمان و پیشرفت، بیماری به مرحله شیمی‌درمانی می‌رسد.»

پزشک‌نماها در تمام دنیا فعالیت دارند و آسیب‌های ناشی از این فعالیت سودجویانه و شایعات بی‌اساس و گاهی مرگبار آنها در جامعه و ویژه در فضای مجازی بسیار متنوع است

از سوی دیگر هم امید دارم یک روز نظام سلامت کشور به قدری موفق شود که پزشک وقت کافی برای بیمار داشته باشد تا بیمار متحمل هزینه گزاف درمان نشود و به پزشک متخصص و حاذق اعتماد کامل کند، البته یک نهاد نظارتی هم جلوی فعالیت‌های غیرانسانی پزشک‌نماها را بگیرد و حقیقت را به زبان ساده برای مردم بازگو کند.

توصیه‌های غیرعلمی در فضای مجازی

پزشک‌نماها در تمام دنیا فعالیت دارند و آسیب‌های ناشی از این فعالیت سودجویانه و شایعات بی‌اساس و گاهی مرگبار آنها در جامعه و ویژه در فضای مجازی بسیار متنوع است

با همه این تفاسیر، اینکه چرا برخی افراد به نسخه‌های اینستاگرامی روی می‌آورند، باید دلیل توجیه‌کننده هم داشته باشد. دکتر رضایی در پایان، گسترش فضای مجازی و دسترسی آسان به اطلاعات، هزینه‌های بالای خدمات پزشکی و اعتماد به افراد مشهور و سلبریتی‌هایی که متأسفانه با هدف سود شخصی در فضای مجازی راهکارهای درمانی تبلیغ می‌کنند، دلیل دیگر گرایش افراد به راه‌های درمان آزران‌تر، سریع‌تر و رزها‌های رنگی اما مسعوم پزشک‌نماها می‌داند.

بروش

مشتری‌های اینستاگرامی

«سینه‌ام دکان عطاریست، درد چیست؟» این قطعه از محمد صالح علا روی دیوار روبه‌رو ج‌خوش کرده است. امیر صاحب این مغازه است: عطاری شغل اج‌دادی اوست. روزهایی را مسرور می‌کند که پدر بزرگش یا یک یا چند نسخه‌بیمارانی را که از راه‌های دور و نزدیک به دکان او می‌آمدند درمان می‌کرد: «آنها مطمئن بودند به نسخه سوم نرسیده درمان می‌شوند. آن وقت‌ها کنار پدربزرگم می‌نشستم و به ظاهر با مهره‌های چرتکه بازی می‌کردم ولی تمام حواسم به دست‌های او بود و چیزهایی که می‌گفت. هر چیزی که الان از داروهای گیاهی بلد هستم از همان روزها یاد گرفتم.» از او می‌پرسیم این روزها بیشتر

جدول با دو شرح

Table with 5 columns and 10 rows. Header row: ۵, ۹, ۱, ۵. Row 2: ۲, ۸, ۳, ۲. Row 3: ۶, ۵, ۸, ۶. Row 4: ۹, ۶, ۳, ۲. Row 5: ۴, ۸, ۱, ۱. Row 6: ۴, ۵, ۹, ۸. Row 7: ۲, ۸, ۹. Row 8: ۸, ۲, ۶. Row 9: ۲, ۸, ۹. Row 10: ۸, ۲, ۶.

Table with 5 columns and 10 rows. Header row: ۶, ۱, ۶, ۱. Row 2: ۱, ۸, ۳, ۱. Row 3: ۵, ۴, ۹, ۸. Row 4: ۳, ۷, ۷, ۲. Row 5: ۴, ۵, ۹, ۲. Row 6: ۶, ۸, ۴, ۱. Row 7: ۶, ۸, ۹, ۱. Row 8: ۳, ۷, ۷, ۲. Row 9: ۴, ۵, ۹, ۲. Row 10: ۶, ۸, ۴, ۱.

جدول سودوکو

ارقام ۱ تا ۹ تا ۹ طوری در خانه‌های سفید قرار دهید که هر رقم در سطرها، ستون‌ها و مربع‌های کوچک ۳ در ۳ یکبار دیده شود

Sudoku grid with 9 columns and 9 rows. Some cells contain numbers: (1,4)=7, (1,5)=2, (1,6)=4, (1,8)=9, (2,3)=8, (2,5)=4, (2,8)=8, (3,1)=6, (3,2)=7, (3,3)=8, (3,5)=4, (3,6)=3, (3,9)=8, (4,1)=6, (4,2)=4, (4,3)=9, (4,5)=2, (4,6)=8, (4,8)=9, (5,1)=8, (5,2)=3, (5,3)=5, (5,5)=1, (5,8)=8, (6,2)=6, (6,3)=4, (6,4)=9, (6,5)=7, (6,8)=5, (7,4)=7, (7,5)=4, (7,8)=7, (8,1)=4, (8,4)=9, (8,5)=1, (8,8)=3, (9,1)=4, (9,2)=6, (9,4)=9, (9,5)=7, (9,8)=5.

Sudoku grid with 9 columns and 9 rows. Some cells contain numbers: (1,1)=4, (1,4)=1, (1,5)=7, (1,8)=8, (2,1)=8, (2,2)=7, (2,3)=1, (2,4)=4, (2,6)=2, (2,7)=6, (2,8)=9, (3,1)=9, (3,2)=8, (3,4)=3, (3,5)=1, (3,8)=8, (4,1)=8, (4,2)=7, (4,4)=6, (4,5)=8, (4,6)=2, (4,7)=3, (5,1)=4, (5,2)=9, (5,3)=6, (5,4)=8, (5,6)=4, (5,8)=9, (6,1)=9, (6,2)=8, (6,3)=3, (6,4)=1, (6,5)=7, (6,6)=4, (6,7)=5, (6,8)=3, (7,1)=4, (7,2)=9, (7,3)=6, (7,4)=8, (7,6)=4, (7,8)=9, (8,1)=9, (8,2)=8, (8,3)=3, (8,4)=1, (8,5)=7, (8,6)=4, (8,7)=5, (8,8)=3, (9,1)=4, (9,2)=9, (9,3)=6, (9,4)=8, (9,6)=4, (9,8)=9.

Grid for 'حل جدول سودوکو شماره ۴۶۰۷' with numbers 1-9 and some empty cells.

Grid for 'حل جدول ویژه شماره ۸۵۷۸' with numbers 1-9 and some empty cells.

جدول روزنامه ایران دارای دو شرح عادی و ویژه است.

Table with 5 columns and 10 rows. Header row: ۵, ۹, ۱, ۵. Row 2: ۲, ۸, ۳, ۲. Row 3: ۶, ۵, ۸, ۶. Row 4: ۹, ۶, ۳, ۲. Row 5: ۴, ۸, ۱, ۱. Row 6: ۴, ۵, ۹, ۸. Row 7: ۲, ۸, ۹. Row 8: ۸, ۲, ۶. Row 9: ۲, ۸, ۹. Row 10: ۸, ۲, ۶.

Table with 5 columns and 10 rows. Header row: ۶, ۱, ۶, ۱. Row 2: ۱, ۸, ۳, ۱. Row 3: ۵, ۴, ۹, ۸. Row 4: ۳, ۷, ۷, ۲. Row 5: ۴, ۵, ۹, ۲. Row 6: ۶, ۸, ۴, ۱. Row 7: ۶, ۸, ۹, ۱. Row 8: ۳, ۷, ۷, ۲. Row 9: ۴, ۵, ۹, ۲. Row 10: ۶, ۸, ۴, ۱.

Grid for 'حل جدول ویژه شماره ۸۵۷۷' with numbers 1-9 and some empty cells.

Grid for 'حل جدول عادی شماره ۸۵۷۷' with numbers 1-9 and some empty cells.

یک جدول با دو شرح

Table with 5 columns and 10 rows. Header row: ۵, ۹, ۱, ۵. Row 2: ۲, ۸, ۳, ۲. Row 3: ۶, ۵, ۸, ۶. Row 4: ۹, ۶, ۳, ۲. Row 5: ۴, ۸, ۱, ۱. Row 6: ۴, ۵, ۹, ۸. Row 7: ۲, ۸, ۹. Row 8: ۸, ۲, ۶. Row 9: ۲, ۸, ۹. Row 10: ۸, ۲, ۶.

Table with 5 columns and 10 rows. Header row: ۶, ۱, ۶, ۱. Row 2: ۱, ۸, ۳, ۱. Row 3: ۵, ۴, ۹, ۸. Row 4: ۳, ۷, ۷, ۲. Row 5: ۴, ۵, ۹, ۲. Row 6: ۶, ۸, ۴, ۱. Row 7: ۶, ۸, ۹, ۱. Row 8: ۳, ۷, ۷, ۲. Row 9: ۴, ۵, ۹, ۲. Row 10: ۶, ۸, ۴, ۱.

Grid for 'حل جدول ویژه شماره ۸۵۷۷' with numbers 1-9 and some empty cells.